

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 26 mei 2020

betreft Nadere vragen BNC-fiche en kabinetsappreciatie inzake de Europese Green Deal

ons kenmerk 166257.03U

Geachte heer Wiebes,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief¹ waarin u reageert op de brief van de commissie van 27 februari 2020 inzake de kabinetsreactie op het voorstel voor een Europese Green Deal. De leden van de fracties van de **PVV** en de **Partij voor de Dieren** hebben naar aanleiding hiervan nog enkele vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie constateren dat u het antwoord ontwijkt bij een vraag die deze leden in de eerste schriftelijke vragenronde hebben gesteld. Daarom stellen zij de vraag nogmaals: De leden van de PVV-fractie lezen in het BNC-fiche inzake de Europese Green Deal dat de Richtlijn energiebelastingen aangepast zal worden om milieukwesties voorop te stellen, inclusief het voorstel om hiervoor op basis van gekwalificeerde meerderheid (QMV) te besluiten. Heeft u het voornemen om in deze het Nederlands vetorecht in te ruilen voor besluitvorming op basis gekwalificeerde meerderheid? Scherper gesteld, houdt u vast aan het vetorecht, ja of nee? En bent u bereid om de motie-Leijten/Lodders die is aangenomen in de Tweede Kamer uit te voeren?²

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

U stelt dat sociaaleconomische gevolgen op een geïntegreerde manier moeten worden meegenomen in klimaatbeleid en dat het van belang is dat beleidsmaatregelen niet buiten proportie zijn en een bevolkingsgroep of partij niet onevenredig zwaar belasten.³ Tegelijk wil het kabinet instemmen met het vrijhandelsverdrag CETA en introduceert daarmee een geschillenbeslechtsmechanisme in Nederland voor Noord-Amerikaanse bedrijven, waardoor buitenlandse investeringen in Nederland en

¹ Zie verslag schriftelijk overleg: *Kamerstukken I*, 2019-2020, 35377, D.

² De gewijzigde motie-Leijten/Lodders over niet afwijken van de aangenomen motie over besluitvorming op belastingheffing bij unanimititeit (21501-07, nr. 1653). Op 20 februari jl. hebben de leden van de Tweede Kamerfracties van de SP, de PvdD, DENK, Van Kooten-Arissen, 50PLUS, de VVD, de SGP, het CDA, de ChristenUnie, de PVV, FVD en Van Haga voor deze motie gestemd.

³ *Kamerstukken I*, 2019-2020, 35377, D, blz. 13-14.

datum 26 mei 2020

ons kenmerk 166257.03u

blad 2

de rest van de EU worden beschermd. Dit betreft ook investeringen in fossiele brandstoffen. Om de doelen van Parijs te halen zal 80% van de wereldwijde kolenreserves, een derde van de oliereserves en de helft van de gasreserves in de grond moeten blijven. Noodzakelijk overheidsingrijpen voor het klimaat kan ten koste gaan van buitenlandse investeringen, zo stellen de leden van de Partij voor de Dieren-fractie. Hoe gaat u voorkomen dat burgers niet onevenredig zwaar belast worden doordat zij opgezadeld worden met het aflossen van schadevergoedingen aan fossiele bedrijven? Hoe gaat u voorkomen dat CETA het Klimaatakkoord van Parijs ondermijnt?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vinden het opmerkelijk dat u houtige biomassa nog steeds beschouwt als 'hernieuwbare energie', terwijl het kappen van bos zo gebeurd is en aangroei van bos decennia duurt. Dit leidt niet alleen tot CO₂-uitstoot en verlies van CO₂-opnamecapaciteit, maar ook tot ecologische destructie die gepaard gaat met de houtwinning. Deze leden constateren dat die destructie door u (nog) niet in ogenschouw is genomen en evenmin in verband is gebracht met de biodiversiteitscrisis.

U acht "biomassa nu en in de toekomst noodzakelijk voor het verduurzamen van onze economie en het realiseren van de klimaatopgave. Dit kan echter alleen met duurzame biomassa".⁴ Kunt u toelichten wat u bedoelt met "duurzame biomassa"?

Bent u bekend met het artikel in de Telegraaf van 16 mei 2020 waarin wordt ingegaan op grootschalige houtkap in Estland?⁵ Boscoloog Asko Lõhmus stelt daar dat de pelletindustrie in Estland oerbos kapt voor de Nederlandse markt, daartoe aangemoedigd door de subsidies. In 2017 en 2018 verdween maar liefst 12 miljoen kubieke meter hout uit de Estlandse oerbossen, waar volgens wetenschappers 8,4 miljoen het maximum is om nog duurzaam te kunnen herstellen. Het kappen in Estland gaat zo snel dat de voorraad opgeslagen CO₂ in Estlandse oerwouden rap kleiner wordt. Dit is dus geen duurzame vorm van bosbeheer. Ook de unieke biodiversiteit in de oerbossen komt door het kappen in gevaar. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen u of u bereid bent dit bericht te verifiëren. Zo nee, waarom niet?

In het artikel⁶ van 8 mei 2020 in het Nederlands Dagblad over biomassa benadrukt u dat houtige biomassa "inherent tijdelijk is". Biomassa moet "straks" alleen nog worden ingezet voor zaken waar geen alternatief voor is, zoals bijvoorbeeld in de chemie. Kunt u aangeven aan welke termijn u denkt?

De Europese Commissie ziet de Green Deal als een "groeistrategie" die de EU moet omvormen tot een eerlijke en welvarende samenleving, met een moderne, hulpbronnenefficiënte en concurrerende economie, waar vanaf 2050 'netto' geen broeikasgassen meer worden uitgestoten en economische groei is losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen. De EC zet in op 'duurzame en inclusieve groei'. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie constateren dat deze 'Green Deal' dus uitgaat van de veronderstelling dat het mogelijk is om economische groei los te koppelen van het gebruik van hulpbronnen en dat natuurbescherming en sociale rechtvaardigheid samengaan met die economische groei.

⁴ Idem, blz. 7.

⁵ Edwin Timmer, 'De ecologische ramp achter biomassa' *De Telegraaf*, 16 mei 2020.

⁶ 'Wiebes: biomassa slechts tijdelijk voor warmte en elektriciteit' *Nederlands Dagblad* 8 mei 2020.

datum 26 mei 2020

ons kenmerk 166257.03u

blad 3

Op dit moment bestaat deze zogenaamde duurzame groei echter niet, en vormt om die reden een vorm van onbewezen wensdenken. Zo laat een rapport van de OECD⁷ zien dat geen enkel land ter wereld 'duurzame groei' in de praktijk brengt. De European Environment Agency (EEA) reageerde in december met een rapport⁸ op de 'nieuwe groeistrategie' in de Green Deal waaruit blijkt dat Europa haar duurzame visie om te leven binnen de grenzen van de planeet niet waarmaakt door economische groei te blijven promoten en daarnaast de milieueffecten en de sociale effecten ervan te managen.

Sluit u zich aan bij de veronderstelling van de Europese Commissie dat economische groei op korte termijn kan worden losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen? Zo ja, waarop baseert u deze verwachting, zo vragen de leden van de Partij voor de Dieren-fractie.

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag 19 juni 2020.

Hoogachtend,

mr. N.J.J. van Kesteren

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

⁷ OECD, «Countries are progressing too slowly on green growth», 20 juni 2017, <http://www.oecd.org/greengrowth/countries-are-progressing-too-slowly-on-green-growth.htm>.

⁸ European Environment Agency, «The European environment – state and outlook 2020. Knowledge for transition to a sustainable Europe», 2019, <https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>.